

XLI OLIMPIADA WIEDZY TECHNICZNEJ

Zawody III stopnia

Zadania dla grupy mechaniczno-budowlanej

Zadanie 1

W pomieszczeniu umieszczony jest piec kaflowy opalany węglem. Aby w pomieszczeniu utrzymać temperaturę T_w przy temperaturze na zewnątrz T_z należy do pieca o sprawności η doprowadzać $\dot{m}$ kg/h węgla o wartości opałowej W_u . Pomieszczenie kontaktuje się z otoczeniem poprzez ścianę o powierzchni F zbudowanej z muru ceglanego oraz przez umieszczone w nim trzy okna o łącznej powierzchni F_{ok} .

Obliczyć grubość styropianu, jakim należałoby ocieplić dom, aby zmniejszyć x razy zużycie węgla w podanych wyżej warunkach. Współczynnik przewodzenia ciepła styropianu λ_{st} . Współczynnik przenikania okien równy jest u_{ok} .

Oszacować zysk takiej inwestycji jeżeli całkowity koszt położenia 1 m^2 styropianu wynosi k_{st} , a cena węgla równa jest k_w .

Dane:

$T_w = 20^\circ\text{C}$, $T_z = -15^\circ\text{C}$, $\eta = 0,5$, $\dot{m} = 0,5 \text{ kg/h}$, $W_u = 25 \text{ MJ/kg}$, $F = 40 \text{ m}^2$, $F_{ok} = 9 \text{ m}^2$,
 $x = 2$, $\lambda_{st} = 0,042 \text{ W/(m K)}$, $u_{ok} = 1,2 \text{ W/(m}^2 \text{ K)}$, $k_{st} = 150 \text{ zł/m}^2$, $k_w = 600 \text{ zł/t}$.

Autor: Jacek Bzowski
Koreferent: Maciej Jaworski

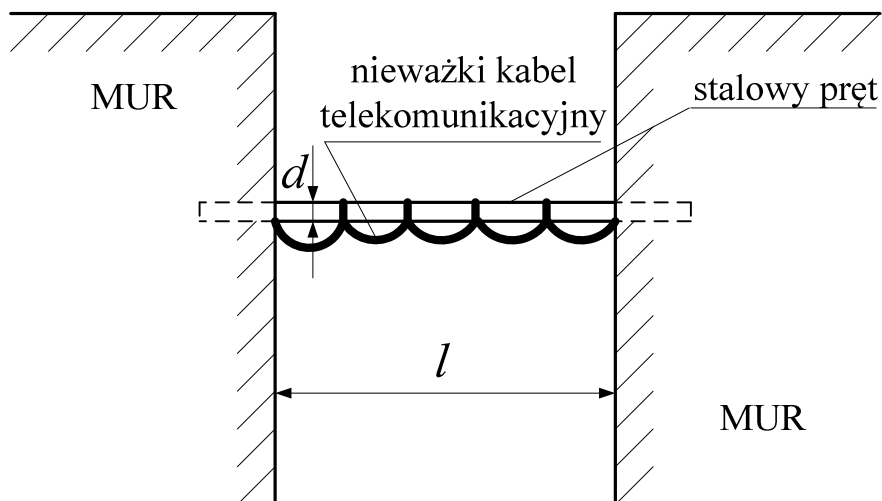
Patronem honorowym OWT jest Minister Gospodarki.
Organizatorem OWT jest Federacja Stowarzyszeń Naukowo-Technicznych NOT.
Olimpiada jest finansowana ze środków MEN.

Zadanie 2

W przeciwnych pionowych i nieodkształcalnych zewnętrznych ścianach dwóch sąsiednich modernizowanych budynków postanowiono obustronnie zamocować (utwierdzić) poziomy pręt stalowy o długości l w świetle ścian i średnicy d kołowego przekroju poprzecznego (rys.1). Pręt miał służyć do tymczasowego podwieszenia nieważkiego kabla telekomunikacyjnego. Prace wykonano w temperaturze otoczenia t_1 . Jako powinna być minimalna średnica przekroju poprzecznego tego pręta, aby – gdy temperatura otoczenia wzrośnie do t_2 – nie uległ on wyboczeniu.

Wyprowadź wzór pozwalający na wyznaczenie osiowej siły ściskającej pręt w wyniku wzrostu temperatury otoczenia do t_2 . Wzór na siłę krytyczną P_{kr} powodującą sprężyste wyboczenie pręta, jak również i inne wzory potrzebne do rozwiązania zadania, można znaleźć w każdym poradniku.

Dane liczbowe: $l = 5,0$ m; $t_1 = 5^\circ\text{C}$; $t_2 = 35^\circ\text{C}$; współczynnik rozszerzalności liniowej stali $\alpha_t = 12 \cdot 10^{-6}$ $1/^\circ\text{C}$; moduł Younga stali $E = 210$ GPa.

Rys.1

Autor: Wojciech Radomski
Koreferent: Jacek Bzowski

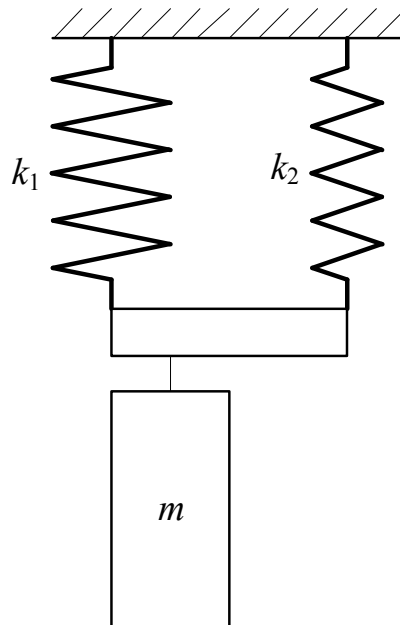
Zadanie 3

Masa m podczepiona jest do belki zawieszanej swoimi końcami na dwóch sprężynach o współczynnikach sztywności odpowiednio k_1 i k_2 (rys.1). Masa wykonuje drgania w pionie, podczas których belka zachowuje cały czas położenie poziome.

Należy obliczyć:

- położenie punktu zawieszenia masy na belce,
- wyprowadzić równanie ruchu oraz obliczyć okres drgań masy,
- współczynnik sztywności pojedynczej sprężyny, którą można by zastąpić te dwie sprężyny zachowując okres drgań.

Dane: $m = 200 \text{ kg}$, $k_1 = 4000 \text{ N/m}$, $k_2 = 3500 \text{ N/m}$.

Rys.1

Uwaga:

- W obliczeniach pominąć ciężar belki.
- Przyjąć, że początkowe długości obu sprężyn w układzie w stanie spoczynku są jednakowe.
- Obliczenie w punkcie (a) sprowadzić do obliczenia stosunku długości odcinków belki podzielonych punktem zawieszenia masy m .

Autor: Jacek Bzowski
Koreferent: Maciej Jaworski